

ЗВІТ
за результатами моніторингового візиту до місця тимчасового проживання
внутрішньо переміщених осіб на базі Комунального підприємства
«Зміївський ВУЖКГ» (Комунального закладу «Зміївська гімназія № 1
«Сузір'я»)

08 жовтня 2025 року

м. Харків

Мета моніторингового візиту: відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснено моніторинг додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання у місці тимчасового проживання (далі – МТП).

Склад моніторингової групи:

Цвеліх Максим Павлович – головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сібільова Олена Вікторівна – радник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Бохвалов Андрій Михайлович - головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лисаков Владислав Віталійович - головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Романова Анастасія Євгенівна – регіональна координаторка взаємодії з громадськістю.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

Тімофєєвої Тетяни Володимирівни – першого заступника Зміївського міського голови;

Горбунова Романа Олександровича – директора Комунального підприємства «Зміївське ВУЖКГ»

Повідерної Світлани Вікторівни – начальниці управління соціального захисту Зміївської міської ради

Веретіннікової Надії Анатоліївни – директорки Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Зміївської міської ради.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: Комунальне підприємство «Зміївський ВУЖКГ» Зміївської міської ради.

Повна адреса об'єкта моніторингу: вул. Таранівське шосе, буд. 2 м. Зміїв, Чугуївський р-н Харківської області.

Форма власності: комунальна.

Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу: Зміївська міська рада – Комунальне підприємство «Зміївський ВУЖКГ» Зміївської міської ради.

Об'єкт зареєстровано у переліку місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

Станом на момент моніторингового відвідування МТП знаходиться на балансі нового балансоутримувача – у зв'язку з рішенням Зміївської міської ради VIII скликання від 26 червня 2025 року №4628-LXXXIV-VIII припинено діяльність Комунального закладу «Зміївська гімназія № 1 «Сузір'я» Зміївської міської ради, будівлю МТП було передано у власність Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області.

Водночас, пунктом 3 Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01 вересня 2023 року за № 930 (далі – Постанова № 930) місця тимчасового проживання не можуть бути розміщені зокрема на базі центрів надання соціальних послуг, відділень територіальних центрів соціального обслуговування.

З метою вирішення питання повернення у відповідність Постанові № 930, рішенням Виконавчого комітету Зміївської міської ради від 07 жовтня 2025 року житлові та функціональні приміщення МТП загальною площею у 119 м² було передано на утримання Комунального підприємства «Зміївський ВУЖКГ» Зміївської міської ради.

Моніторинговий візит здійснюється повторно, попереднє відвідування відбулось 5 жовтня 2023 року.

Розташування

МТП, його житлові та функціональні приміщення розташовані у частині першого та другого поверхів двоповерхової будівлі (фото 1). Біля МТП знаходиться освітні заклади: школа (800 м), продуктовий магазин (150 м), аптеки та медичний заклад (лікарня, поліклініка) на відстані 160 м. від МТП. Серед громадського транспорту присутній міжміський автобус – автовокзал знаходиться на відстані 1200 м.

Наповненість

За повідомленням адміністрації МТП, будівля розрахована на перебування 11 осіб.

Станом на момент моніторингу МТП заповнене на 100%, за повідомленням адміністрації МТП проживають 11 осіб з числа ВПО. З них в МТП перебуває 7 жінок та 4 чоловіки, серед мешканців одна дитина шкільного віку.

В гуртожитку перебуває 9 осіб пенсійного віку. В МТП не ведеться щотижневий облік перебуваючих у МТП. Станом на момент моніторингу у МТП не призначено керівника, а виконуючі обов'язки представники Зміївської міської ради змогли надати такі дані лише станом на 30 вересня 2025 року.

Вартість проживання, договір на проживання та правила проживання

Моніторинговою групою з'ясовано, що проживання для ВПО здійснюється на безоплатній основі. Моніторинговою групою з'ясовано, що за спожиті комунальні послуги та за проживання в МТП мешканці не сплачують.

Водночас станом на момент моніторингу, за повідомленням представників Зміївської міської ради, мешканці МТП проживають у приміщеннях, що виділені як МТП на підставі договору із Комунальною установою «Центр надання соціальних послуг» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області про надання соціальної послуги догляду в стаціонарному відділенні.

Зазначене свідчить про порушення реалізації права внутрішньо переміщених осіб в МТП на користування житловим приміщенням.

Так, відповідно до абзаців першого, другого, третього пункту 7 Постанови № 930, право користування внутрішньо переміщеною особою приміщеннями у місцях тимчасового проживання виникає на підставі договору. Договір укладається перед вселенням у надане приміщення місця тимчасового проживання або протягом 30 днів з дня вселення у разі відсутності документів, передбачених пунктом 13 Постанови № 930. Договір укладається строком на шість місяців з можливістю продовження його дії на наступний строк у разі відсутності змін у підставах, що спричинили внутрішнє переміщення та якщо внутрішньо переміщена особа не набула іншого місця проживання.

Інженерні системи (тепло-, водо-, електро- постачання, вентиляція)

Моніторинговою групою встановлено, що будівля МТП забезпечена централізованим електропостачанням та водопостачанням, окрім цього будівля МТП оснащена системою водовідведення до централізованої системи каналізації.

В господарчому приміщенні встановлений бойлер, який подає гарячу воду до душової kabіни. Станом на момент моніторингу на балансі МТП немає альтернативних джерел електроенергії (генератор, зарядна станція тощо).

Зазначене свідчить про часткову готовність стабільного функціонування інженерних мереж на випадок перебоїв роботи централізованого постачання комунальних послуг відповідно критеріям підпункту 2 пункту 8 Постанови № 930.

Харчування

За повідомленням керівництва Зміївської міської ради, ВПО надається безоплатне триразове харчування від Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області. Так, персонал вищезгаданої установи готує їжу в приміщенні кухні на першому поверсі будівлі (фото 2). Водночас в МТП відсутнє окреме приміщення для приготування їжі, яким могли б скористатись ВПО.

В будівлі МТП є їдальня, де наявна побутова техніка: 1 двокамерний холодильник, мікрохвильовка, чайник, столи для приготування їжі.

Мешканці самостійно купляють питну воду або набирають з джерел.

Таким чином, незабезпечення в МТП приміщенням (простору) та побутовою технікою для приготування їжі може свідчити про невідповідність критеріям, встановлені підпунктом десятим пункту 8 Постанови № 930 і як наслідок – порушення права внутрішньо переміщених осіб МТП на достатній житловий рівень.

Санітарія та гігієна

На кожному поверсі є 2 туалетні приміщення (для кожної півсекції поверху), які не розділені за статтю, але зачиняються на замок, усього шість таких кабін (фото 4).

Протягом 2024 року благодійними фондами було проведено ремонт туалетних кабін та облаштування двох душових кабін на другому поверсі (фото 3). В будівлі МТП відсутні душові, туалетні кабінки, що були б адаптовані для маломобільних груп населення.

На території будівлі де знаходиться МТП розміщено дві пральних машини (фото 5) та одна сушильна машина. Моніторинговою групою з'ясовано, що доступ до пральні має персонал Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг», до якого мешканці віддають речі на прання і перуть у тому випадку, коли набирається достатньо іншого одягу або білизни для прання. З урахуванням поточної кількості мешканців МТП, фактично забезпечене пральними та сушильними машинами відповідно до критерію підпункту 17 пункту 8 Постанови № 930, водночас доступ до цих пральних машин для ВПО є обмеженим і ВПО не мають можливості самостійно прати речі.

Прибирання території загального користування та прибирання кімнат в блоках здійснюють мешканці гуртожитку.

Протипожежна безпека

На поверхах на сходових групах наявні вогнегасники, пожежні крани та розміщені плани евакуації на випадок надзвичайних ситуацій (фото 6).

На території МТП немає приміщення укриття, проте за повідомленням адміністрації, найближче приміщення найпростішого укриття розміщено у підвалі житлового будинку в 75 метрах від будівлі МТП.

Безбар'єрність

Будівля гуртожитку не облаштована для потреб маломобільних груп населення.

Шлях до житлових приміщень проходить сходами до другого поверхів, що ускладнює пересування маломобільних мешканців з житлових кімнат до функціональних приміщень та інших потреб. Ліфти або підйомники в будівлі МТП конструктивно не були передбачені, однак в будівлі немає мобільних пристроїв доступності для підйому/спуску маломобільних груп населення. Окрім цього, в будівлі МТП відсутні душові та туалетні кабінки, що адаптовані для потреб маломобільних груп населення.

Вхідна група будівлі МТП має сходи, водночас в будівлі не передбачено пандусу або підйомника для маломобільних груп населення. Зазначене свідчить про невідповідність критеріям підпункту одинадцятого пункту 8 Постанови № 930.

Умови в кімнатах

Розміщення у кімнатах проводиться за ознакою статі, родинам забезпечують окреме приміщення. Мешканці розміщуються в кімнатах, кожна з яких передбачена для перебування від 1 до 5 осіб, родинам надається можливість розміщуватись разом з дітьми в приміщенні. Кімнати забезпечені меблями, наявні ліжка, стільці, шафи, тумби балансоутримувача) температура за оцінкою мешканців комфортна (фото 7).

Вікна в усіх житлових приміщеннях МТП металопластикові.

Мешканці повідомляють, що влітку до ВПО неодноразово надходили попередження про виселення з МТП. За повідомленням представників Зміївської міської ради, 1 липня 2025 року в МТП проживало 42 особи. З них 5 осіб повернулись до громади походження, 15 осіб почали орендувати житло в Зміївській міській громаді, 1 особі надано соціальне житло в гуртожитку Комунального підприємства «Зміївське ВУЖКГ» Зміївської міської ради, 1 особа перебуває в реабілітаційному центрі в місті Харків, 2 особи переїхали до МТП в місті Полтава, 4 особи переїхали до МТП в місті Харків, 1 особа скористалась можливостями експериментального проєкту з організації надання ВПО похилого віку, особам з інвалідністю соціальних послуг стаціонарного догляду підтриманого проживання.

Зазначене може свідчити про порушення права внутрішньо переміщених осіб на забезпечення створення їм належних умов для тимчасового проживання, які є безпечними, доступними та захищеними.

Дозвілля

В будівлі МТП на першому поверсі є кімната для проведення заходів та інформаційних сесій, окрім цього на другому поверсі за сприяння благодійних організацій облаштовано кімнату дозвілля.

Біля будівлі на території балансоутримувача є дитячий майданчик (фото 8), зона відпочинку із лавами.

Доступ до інформації та послуги

На сходовій клітинці МТП розміщені інформаційні буклети та стенди, зокрема за можливістю звернутись до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (фото 9). На стендах відображено довідкову інформацію та можливості отримати різного роду допомогу, також є скринька звернень.

Комунікація між адміністрацією та мешканцями проводиться шляхом комунікації мобільним зв'язком, прийом громадян у кабінеті керівника МТП на першому поверсі в приміщенні коменданта.

МТП відвідують неурядові громадські організації, що надають ВПО психологічну, правову допомогу, а також проводять ремонтні роботи, медичні огляди мобільними виїзними бригадами.

Частина мешканців МТП уклали декларації з місцевими лікарями в КНП «Зміївська центральна районна лікарня». Мешканці закладу, які мають відповідне право, – отримують кризову виплату (допомогу на проживання внутрішньо переміщеним особам).

Освіта

В МТП зареєстровано 1 дитина шкільного віку, що навчається в школі приймаючої громади. Дитина навчається на дистанційній формі навчання, забезпечена гаджетами та пристроями для навчання.

Працевлаштування

В МТП не ведеться облік працевлаштованих мешканців МТП з числа ВПО.

Анонімні інтерв'ю під час візиту проведено з 3 особами

Під час особистого спілкування з мешканцями МТП з числа ВПО, надходили усні звернення щодо ймовірного факту виселення з МТП. Зафіксовано потребу від мешканців у вирішенні питань з забезпеченням побутовою технікою для облаштування місця для приготування їжі.

Правопросвітницький захід проведено для 3 осіб

Проведено інформування мешканців МТП щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також роз'яснено порядок та підстави звернення за захистом прав. Мешканцям надані роз'яснення про звернення до Уповноваженого за захистом своїх соціально-економічних прав та реалізації послуг з компенсації за пошкоджене або втрачене житло в національних та міжнародних реєстрах.

Загальні потреби МТП:

Моніторинговою групою зафіксовано потребу від представників балансоутримувача та мешканців в побутовій техніці для приміщення для приготування їжі, білизни (простирадла, рушники).

Виконання попередніх рекомендацій:

За результатами попереднього моніторингового відвідування було надано наступні рекомендації:

1. *Опрацювати спільно з міжнародними та національними організаціями питання щодо забезпечення ВПО теплим одягом, медичними препаратами та засобами гігієни, особлива потреба – підгузки для дорослих:* виконано, протягом 2023, 2024 років за сприяння благодійних організацій надано допомогу у вигляді унітазів, постільної білизни, рушників, прасок, ліжок, змішувачів ємності

харчової вертикальної, змішувача з гігієнічним душем, каструль, столового посуду, сушильної машини, скрині морозильної, ламп LED, світильників бактерицидних, прального порошку, хімічних засобів для прибирання приміщень, водонагрівачів, газонокосилки, тонометра, штативу медичного, засоби особистої гігієни, гігієнічні набори, мікрохвильову піч, пральну машину.

Зміївська територіальна громада забезпечили заклад кип'ятильниками, термोकружками, холодильниками, електроплитами, каструлями, чайниками, пательнями з кришкою, спальними мішками, розкладачками для дорослих, генератором.

2. *Опрацювати питання щодо проведення ремонтних робіт в ванних кімнатах та санвузлах закладу:* виконано, у туалетах замінені унітази, у кімнатах гігієни замінено крани, у душовій кімнаті замінено бойлер та змішувачі для душу. У кімнатах гігієни встановлено бойлери та облаштовані місця для прийняття душу.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:***Харківській обласній військовій адміністрації:***

- забезпечити контроль щодо укладення між ВПО, що проживають в будівлі МТП та балансоутримувачем МТП договорів про користування житловими приміщеннями в МТП;
- опрацювати питання залучення благодійних організацій до проведення робіт в МТП для приведення до відповідності мінімальним вимогам, передбачені Постановою № 930.

Зміївській міській раді Чугуївського району Харківської області, Комунальному підприємству «Зміївське УЖКГ»:

- невідкладно укласти договори щодо права користування житловими приміщеннями МТП внутрішньо переміщеними особами;
- забезпечити ВПО простором та побутовою технікою для приготування їжі (електро-/газові плити, холодильники загального користування, умивальних для посуду тощо).
- Забезпечити безперешкодне використання пральних машин для ВПО, що мешкають в гуртожитку;
- облаштувати житлові та функціональні приміщення на першому поверсі будівлі МТП для потреб маломобільних груп населення;
- опрацювати питання надання послуг підтримки мешканців ВПО які проживають в МТП, що перебувають в складних життєвих обставинах, тих, хто потребує стороннього догляду, поінформувати про доступні послуги підтримки для ВПО в громаді.

Керівник моніторингової групи:

**головний спеціаліст відділу
сприяння роботи регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Максим ЦВЕЛИХ

Додатки:
Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

